

S'aprova la Llei de foment de l'associacionisme

El passat 29 de desembre de 2023, el DOGC va publicar la [LLEI 11/2023, del 27 de desembre, de foment de l'associacionisme](#).

A continuació, us detallem els aspectes principals d'aquesta llei:

I. Disposicions generals

Article 1: Objecte i finalitat

L'objectiu principal d'aquesta llei és el foment de l'associacionisme a través de les mesures que han de ser adoptades per les administracions públiques. La finalitat és doble, doncs per una banda, es pretén enfortir i fer créixer l'associacionisme i, per l'altre, incentivar la conscienciació social sobre els seus valors i principis.

Amb aquest propòsit, les administracions públiques han de promoure, d'una manera coordinada, accions de reconeixement, d'impuls de la participació, de suport i assessorament, així com de promoció i sensibilització, i establir els instruments i recursos necessaris per a dur-les a terme.

Article 2: Àmbit d'aplicació

“Els destinataris de les mesures de foment que estableix aquesta llei són les associacions i, en els casos que determina aquesta llei, les fundacions, les plataformes ciutadanes i els grups socials que compleixin els requisits i les condicions que fixa.”

És en els articles 27 a 29, on s'estableixen les mesures específiques de foment de què poden ser destinatàries les fundacions i els requisits i les condicions específics que han de complir per a accedir-hi, i també regula el foment que les administracions públiques han de fer de les finalitats d'enfortiment comunitari de les fundacions.

Article 3: Definicions

Com anticipa el preàmbul, aquesta llei introdueix un concepte nou, donat fa referència a les **“fundacions amb finalitats d'enfortiment comunitari”**.

Què vol dir enfortiment comunitari?

La mateixa llei defineix aquest concepte com: *El **benefici col·lectiu** obtingut per mitjà de les accions, els programes i els projectes de les associacions –i, en els casos que determina aquesta llei, de les fundacions, les plataformes ciutadanes i els grups socials– que persegueixen aquest objectiu i que tenen les condicions per a generar sinergies i aconseguir **transformacions útils i valuoses per a la societat** en l'àmbit social, la salut, el suport familiar, l'associacionisme educatiu, l'oci i el lleure, la cultura, l'esport, la justícia global, la promoció dels drets humans i el foment de la pau i la cooperació, el voluntariat internacional, la defensa del medi ambient, la igualtat de gènere i el respecte a la identitat i orientació sexuals, la joventut, la gent gran, el millorament de les condicions socioeconòmiques i la cohesió social, les*

dimensions comunitària i veïnal, els moviments ateneïstes, la protecció dels animals o qualsevol altre àmbit, per a assegurar i assolir els objectius d'aquesta llei.

Article 5: Requisits generals de les entitats destinatàries

Per a poder ser destinatàries de les mesures de foment que estableix la llei, les entitats han de complir els requisits generals que s'exposen a continuació.

Ara bé, és important destacar que, a més de complir amb els requisits generals, **les fundacions** interessades a beneficiar-se de les mesures de foment d'aquesta llei també hauran de **complir els requisits específics** establerts a l'article 28, que es detallen més endavant.

Els requisits generals són els següents:

1. Tenir finalitats d'enfortiment comunitari.
2. Regir-se pels principis i valors de l'associacionisme següents:
 - a. La màxima transparència en la gestió, el funcionament i l'avaluació dels programes, d'acord amb la normativa aplicable.
 - b. El foment explícit de la participació de les persones vinculades, sempre que sigui compatible amb la seva forma jurídica, fent-les partícips de les decisions dels diversos àmbits d'actuació.
 - c. El funcionament democràtic de l'organització, el foment de la paritat entre dones i homes en els òrgans de presa de decisions quan sigui aplicable i la rotació periòdica dels càrrecs amb responsabilitat de govern, sempre que siguin compatibles amb la seva forma jurídica.
 - d. La gestió sostenible ambientalment i coherent amb la seva missió i amb les seves finalitats de transformació social.
 - e. El foment del treball en xarxa amb la resta d'agents del territori de Catalunya.
 - f. El garantiment de la perspectiva de gènere, la diversitat social i la participació inclusiva i accessible a tothom en el seu funcionament intern i en l'elaboració, execució i avaluació dels projectes i les activitats, i l'aplicació de mesures o protocols contra l'assetjament sexual o per raó de gènere.
 - g. El garantiment d'una perspectiva inclusiva, decolonial i anticapacitista i la prevenció de qualsevol tipus de discriminació.
 - h. La comunicació inclusiva per mitjà de l'ús no sexista i no LGBTI-fòbic del llenguatge i d'imatges i missatges que no siguin discriminatoris ni estereotipats.
 - i. El compromís amb l'entorn local o immediat i l'arrelament en aquest entorn.
 - j. El foment de la normalització lingüística de la llengua catalana.
3. Complir, amb relació a la seva missió, els requisits organitzatius i de govern següents:
 - a. L'adhesió dels seus membres ha d'ésser lliure i voluntària.
 - b. La presa de les decisions ha de ser responsabilitat de les persones que, d'una manera voluntària, transparent i democràtica, formen part dels òrgans de govern.
 - c. Hi ha d'haver mecanismes de participació interna democràtica de totes les persones que hi estan vinculades, sempre que siguin compatibles amb la forma jurídica.
 - d. L'activitat principal no ha de ser la prestació de serveis a canvi d'una remuneració.
 - e. Les persones que formen part dels òrgans de govern poden ser contractades o retribuïdes per la mateixa entitat o per altres organitzacions que hi prestin

serveis i que, per tant, hi estiguin vinculades, d'acord amb el que estableix el llibre tercer del Codi civil de Catalunya.

- f. Les retribucions dels treballadors han d'incloure criteris d'ètica i equitat i els aspectes salarials s'han de gestionar amb la màxima transparència.
- g. S'han de dotar de codis ètics i complir la normativa aplicable.
- h. Establir i comunicar els mecanismes específics per a retre comptes de l'activitat i gestió.

Per a acreditar el seu compliment, les entitats hauran de declarar responsablement el seu compliment mitjançant l'emissió d'una declaració responsable.

II. Mesures, requisits i condicions específiques per a les fundacions

Article 27. Foment de les fundacions amb finalitats d'enfortiment comunitari

Les administracions públiques fomentaran activament les **fundacions amb finalitats d'interès comunitari** que compleixin els requisits i les condicions establerts per aquesta llei. Aquest suport es manifestarà no només en el seu reconeixement, sinó també a través d'accions específiques orientades al seu enfortiment.

D'acord amb aquesta norma, el Govern haurà de dur a terme la tasca de **categoritzar les fundacions** per a determinar quines d'elles compleixen amb els criteris generals i específics que dicta la llei. Les fundacions que compleixin aquests requisits, seran incloses en el Registre únic d'entitats i associacions sense ànim de lucre de la Generalitat.

Finalment, la llei assenyala que el foment de les finalitats d'enfortiment comunitari de les fundacions que han de dur a terme les administracions públiques, ha d'incloure el reconeixement de les fundacions, l'impuls de la participació, la prestació d'assessorament, el suport, la promoció i la sensibilització.

Article 28. Requisits específics de les fundacions per a ésser destinatàries de les mesures de foment

Com hem assenyalat, les fundacions, per a poder ser destinatàries de les mesures contemplades a aquesta llei, han de complir els requisits generals que estableix l'article 5 i, a més a més, els requisits específics.

Els requisits específics són els següents:

- a) No estar vinculades a organitzacions amb ànim de lucre o a les administracions públiques ni ésser-ne dependents o tenir-hi l'origen.
- b) Dur a terme activitats d'interès general, en els següents àmbits:
 - Els serveis socials.
 - Els serveis sanitaris.
 - L'atenció i el suport a les famílies.
 - L'associacionisme educatiu.
 - L'oci i el lleure.
 - La cultura.
 - L'esport.

- La justícia global, la defensa dels drets humans, el foment de la pau i la cooperació.
- El voluntariat internacional.
- La defensa del medi ambient.
- La igualtat de gènere i el respecte per la identitat i l'orientació sexuals.
- La joventut.
- La gent gran.
- El millorament de les condicions socioeconòmiques i la cohesió social.
- Les activitats comunitàries i veïnals.
- Els moviments ateneïstes.
- La protecció dels animals.
- Les activitats que es basen en els principis de l'acció voluntària.

Article 29. Mesures de què poden ésser destinatàries les fundacions

Les fundacions, si compleixen els requisits generals i específics, poden ser destinatàries de les mesures de foment que s'estableixen per les associacions, en concret, aquelles mesures assenyalades a les seccions primera a quarta del capítol II.

En resum, les principals mesures de suport que els són aplicables són les següents:

- **Reconeixement institucional:** Les administracions públiques a través dels seus plans d'acció preveuran mesures que fomentin el reconeixement, el creixement i la implantació territorial i social de les entitats; incloent-hi la possibilitat d'impulsar i participar activament en la creació i modificació de polítiques i normatives.
- **Suport tècnic:** Les administracions públiques que tinguin plans de subvencions proporcionaran suport tècnic a les entitats.
- **Simplificació administrativa:** Es reduirà la càrrega burocràtica per a les entitats, amb iniciatives com el projecte d'interconnexió de registres i censos d'entitats sense ànim de lucre.
- **Suport econòmic:** S'insta a les administracions a realitzar convocatòries regulars de programes d'ajuts i subvencions, amb l'objectiu de proporcionar suport econòmic a les entitats que treballen per l'enfortiment comunitari.
- **Mesures fiscals i mecenatge:** Es preveu la creació d'una qualificació d'entitat d'interès social i general. Aquesta classificació obre la porta a canvis en els beneficis fiscals, incloent-hi deduccions per aportacions econòmiques de persones físiques o jurídiques.
- **Espais de participació:** S'impulsa la creació de consells de participació en l'àmbit local i autonòmic, garantint així la participació efectiva de les entitats en el desenvolupament de normatives i decisions que les afecten.
- **Altres mesures de suport:** Inclouen la facilitació de l'ús d'espais per a l'acció associativa, la formació, el foment de l'ocupació de qualitat dins el sector, i el suport al creixement de les entitats en termes de recursos humans com d'expansió territorial.

Barcelona, 29 de desembre de 2023.

Aquest resum ha estat elaborat pels serveis jurídics de la CCF amb finalitats informatives per a les entitats associades i no constitueix per sí mateix un assessorament legal. Si teniu qualsevol dubte o voleu ampliar informació, podeu contactar amb nosaltres.